

Vagnen

og no 22. således at
 det luter no 10 i
 lunken. Det er i sin
 form belegtet med
 no 18 og 19 som
 er beskrevet ovenfor
 og skal vel forestille
 en liten hund(?). Det
 har ett erendorn-
 melig litet hode
 som har ganske
 liten bryft med
 spiss åpning. Det
 er spisst og sitter
 like ved pannen
 kant. Palatul løper
 hudet op i en
 erendornmelig
 spiss som vel
 skal forestille øre
 Kroppen er bredest
 foran ved brystet
 der hvor forlenet
 er anbragt. Dette
 griper fatt i brystet
 på no 10. Forbenet
 er prydet med de
 vanlige linyarna-
 menter og potten
 har tydelig angitte
 klær. Palulienet
 har tydelig lår som
 går i ett med lår
 kroppen og er prydet
 med linyarna-
 menter. Dette ben
 har tydelige klær, som
 griper om kroppen
 på no 10.
 Kroppen er prydet
 med tydelige, men

ganske få, hved trælinger
 Dette guldrettsanvendt
 er prydet med en ap-
 plidiet vulst som er
 prydet med hvedtræ-
 linge så det hele får
 samme utseende
 som en tykk snor.
 Teknikken ved
 træstyper arbejder
 den samme som
 ved farreste guld.

Vognen

Om harmens orna-
menter anfører
 Phetelig i Oseberg-
 fundet III s 31ff

følgende:
 Når vi kommer
 fra den stilsikre
 farturvig beregnet
 utsmeltning av
 stibet, viser disse
 utslaginger på vognen
 i første øieblik
 næsten forstjrende
 Vi kommer faste
 stilformer, vi finner
 ingen beregnet
 kornprosjon og
 ingen avveiet
 utstrømning av møndes
 og flate. En vil til
 å begynne med
 forville efter hvordan
 den skal forstå dette
 arbeidet, for det gjør
 allikevill sannsynlig
 på den som står
 foran vognen selv
 om han ikke
 forstår utslyngene

Vognen

Skal vi nærmere
 undersøge dette
 kunstnerisk stil-
 historisk har
 vi begynde med
 å fastslå, at det
 ligger utvifor alt
 som vi ellers
 kjenner av dekorativ
 kunst fra tidlig
 vikingetid. Det er
 ett uttrykk hvor
 treskærerens gir
 sig i fast bred
 figurformstilling
 hvor utarbeidede
 grupper med bestemt
 fasttellende inn-
 hold. Menneske-
 figuren ubetydelig
 og aldeles kan vari-
 spore, stilling og
 type gjentas ufor-
 andret i alle fig-
 urene, hodet i
 profil og i bestemt
 opadvendt stilling,
 skuldrene rett
 en face med
 armerne rett ut
 til hver side, herom
 i profil til samme
 side og til hver
 sin side. En skematisk
 menneskeformstil-
 ling som har
 mange paralleler
 i annen primitiv
 kunst. Men tross
 al likheten som
 er figurene stil-
 lett sammen i

bestemte situationer og
 de er følgende litte
 dekorative former, de
 har sin mening som
 fri kunsthverks behand-
 ling av ett fortellende
 motiv.

Ved siden av menneske-
 ne kan vi si det
 samme om de
 dyr som direkte
 betrar i den senere
 menneskene er
 opstatt av, hester som
 benene mannen
 rider på, hundene
 som farer på hund
 baksfra og annerne
 som angriper Sunnar
 og som kan verger
 sig mot, liksom så ett
 underlig forfattet dyr
 som lites Sunnar
 i siden. Også disse
 dyrene er behandlet
 meget konvensjonelt,
 men dog med
 tydelig naturalistisk
 karakteristikk og er
 aldeles forskjellig
 fra de frent deforma-
 tive skapninger
 i samtidig dyrecor-
 namenstikk. Utan
 direkte forlikelse
 med figurgruppene
 har vi endel ormer
 spredt over samme
 gavlfelt som også
 har (samme)
 Sunnar fremstilling-
 en, de må sikkert

Vagner

Vognen

også opfattes som temligt
 naturalistisk altså
 som resoner med
 bestemt mening
 ikke bare som
 dekorative motiver.
 Videre har vi i sam-
 me felt to fugle,
 bestemt individu-
 lisert og den ene
 i forlindelse
 skeden er om. De
 må også ses som
 ett naturalistisk
 trekk. Hele resten
 av utstyrringen
 på vognbussen
 er sammensatt av
 forfattede dyr og vi
 finner ved nærmere
 eftersyn at trespeer-
 en opererer med to
 forskjellige dyre-
 arter. Røstingrokk
 er kroppen tem-
 melig ens på
 alle sammen
 langstrakt og
 blåstrøket, med
 tverhånd ruter
 og zigzaghånd eller
 blåhåndflertvinger
 det er hodene
 som er forskjellige.
 Den ene arten
 har forholdsvis
 lite rundt hode
 med kort munn
 tydelig nase og
 tykke ører (fig 25).
 På forreste gavl
 har vi flere slike

Vognen

dyrehoder i profilen
 del varieret så de snart
 ligner mest på et hundehode
 hode og snart kan
 nærme sig et menneske
 ansikt (men stadig
 med dyretrøpp). Behand-
 lingen tyder på at
 træskærerens har tænkt
 på bestemte eksister-
 ende dyreformer. På
 bagerste gavl har
 vi en række slitse
 dyrehoder en face
 by de nummer gange
 lødende om tatter
 flere gange i samme
 felt har vi også dette
 hattedet i profil.
 Disse tattede dyrer
 dyrene gættar stadig
 en bestemt bevegelse
 se med den ene
 eller begge fremflap-
 bene op til hudet
 Både ansigtsformen
 og denne bestemte
 stilling med løberne
 har sin tilknyt-
 ning til "karolingisk"
 dyreornamentik (se
 stammen til drage-
 hudet på stubet), men
 er på vognen så
 ubestemt karakteri-
 seret og så avviker så
 fra vanlig ornament-
 form at træskærerens
 også her rummeligvis
 har til hensigt at
 arbejde så næsi
 naturalistisk ikke

Vagnen

ornarrertalt.
 Den andre hoved-
 formen av dyrene
 har ett litet rundt
 öre, hverken öre
 eller næse, men
 til gjengjeld meget
 lange gapende læber
 (fig 26). På forreste
 gavl har vi ett
 slikt dyr som
 er bestemt indivi-
 dualisert idet hovedet
 har en underlig
 enestående form
 det sitter åberst
 litt til hvire for
 midten i feltet
 og luter i en arm
 Kellers er disse
 dyrene i det hele
 meget ensformige.
 De fleste har en
 særlig langstrakt
 kropp. Detaljbehold-
 ingen av kroppen
 er meget ens-
 artet ved alle dyre-
 figurere. Alle har
 de svarthvite
 pæreformede
 hår som utfyldes
 av stadig gjentagne
 kanturlinjer helt
 inn til midten.
 Lærens form
 og deres stilling
 til kroppen
 viser flere
 steder bestemt
 tilpassning til
 former som

Vognen

Värer tyemne i den
 karolingiske dyruarna-
 mentet (for etn en
 figur nederst til
 hvide på forreste
 gavl, en i midten
 dverst på bagerste
 gavl. Månstungen
 av kroppen er alt
 antalt, men ved
 en enkelt figur finner
 vi det interessante
 trekk at kroppen er
 gjennombrutt med to
 ovale åpninger, ett trukk
 som vi tyemner for
 ornamenteher i
 yngre Verdelstil på
 stilbet.

På enkelte punkter
 har vogntrassens ut-
 styringer tilnærning
 til velkjente og stil-
 bestemt ornamente
 men dermed blir
 det bare så meget
 mere påfaldende
 at hele arbeidet i an-
 legg og utførelse er
 så grunnforskjellig
 fra tidens dekorative
 kunst eller. Forklar-
 ingen ligger i at ut-
 styringen på vognen
 er noget annet og
 mere enn dekorasjon.
 Figurfremstillingen
 taler i den hensende
 for sig selv, men
 også som dyreform-
 bre som danner resten
 av utstyringen

Vognen

kan vi med al sikkerhet si at det ikke er tidens vanlige ornamentikk. Trestjæreren har hat forlindelse med samtidige stilarter og vi tror det kan vises at den samme trestjærer var en mester i behandlingen av de gjengse ornamentale former. Hadde han hat den oppgave å smykke vogner med smakfulle ornamentter og ikke mere vilde vi utvilsomt fått ett arbeide, meget nær av samme karakter som utstyringene på skibet, eller som som de ornamentter vi i det følgende skal se den samme mann har stået på sengehesten. Når de sarsjæreren på vognen går i en helt annen retning er det fordi trestjæreren her var tilbundet til ett bestemt innhold og til en annen formforrens end den som var herskende i tidens ornamentikk. Det er nemlig bestemt

tredda som tyder på att
 konstnären icke har
 stått fritt, hvarken i
 val af motiv eller
 i motivernes særlige behand-
 ling (og) da han skulde
 utforma den värm-
 skel av strammende
 dyr som det sker
 videne på vognkassen.
 Ved nærmere eftersyn
 finner vi elendigt
 meligheter som ligger
 utenfor den naturlige
 stilformen ved begyn-
 delsen av 9 århundrede
 og som dertil peker i
 retning av en bestemt
 eldre stilgruppe. Det
 er først og fremst
 att månstret i dyre-
 figurene er uregelmøgt
 som en bred åpen
 håndflettning og like-
 så de fullstændig real-
 messige håndflett-
 ningene som er
 brukt til utfyllning
 av flaten inne i en
 del av dyrefigurene.
 Håndflettningen er
 icke utført i yngre
 Vendelstil, men i
 tiden omkring 800
 brukes den i allefall
 fullstændig underord-
 net og gjerne utformet
 i et eller to komplicerte
 mønstre som den
 enkelte fortløpende
 flettning som ligger
 til grunn for

Vognen